

MLADOST

Mestna hranilnica ljubljanska

[Gradska štedionica]

u Ljubljani, Prešernova ulica.

STANJE VLOŽENEGA DENARJA nad 120 milijonov dinarjev. **SPREJEMA VLOGE** na hranilne knjižice in na tekoči račun proti najugodnejšemu obrestovanju.

ZLASTI PLAČUJE za vloge proti dogovorjeni odpovedi v tekočem računu najvišje mogoče obresti.

JAMSTVO za vse vloge in obresti, tudi tekočega računa, je večje kakor kjerkoli drugod, ker jamči zanje poleg lastnega hranilničnega premoženja še **mesto Ljubljana** z vsem premoženjem in davčno močjo. Ravno radi tega nalagajo pri njej tudi sodišča denar mladoletnih, župni uradi cerkveni in občine občinski denar.

Naši rojaki v Ameriki nalagajo svoje prihranke največ v naši hranilnici, ker je

denar popolnoma varen!

Edini slovenski zavod brez tujega kapitala je

Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani, Dunajska c. 17

Sprejema v zavarovanje:

1. Proti požaru: a) raznovrstne izdelane stavbe kakor tudi stavbe med časom gradbe; b) vse premično blago, mobilije, zvonove in enako; c) poljske pridelke, žito in krmo.
2. Zvonove proti razpoki in prelomu.
3. Sprejema v novoustanovljenem življenjskem oddelku zavarovanje na doživetje in smrt, otroške dote, dalje rentna in ljudska zavarovanja v vseh kombinacijah.

Skupno premagamo skupne težave!

NOVA ZALOŽBA

F. Z. Z. O. Z.

Ima v zalogi vsakovrstne pisarniške, šolske knjige, zvezke, risalne priprave v največji izbiri za tehnike in inženirje, vse najnovejše knjige svoje in drugih založb, tudi nemške in francoske.

Sprejema naročnino

na tu- in inozemske knjige in liste.

Edino združno podjetje te stroke v Sloveniji!

Prodajalna K.T.D.

(prej Ničman)

Ljubljana (poleg Jugoslov. tiskarne)

Vse pisalne potrebščine, podobne, molitveniki, svetinje, devocijonalije itd.

Svoji k svojim!

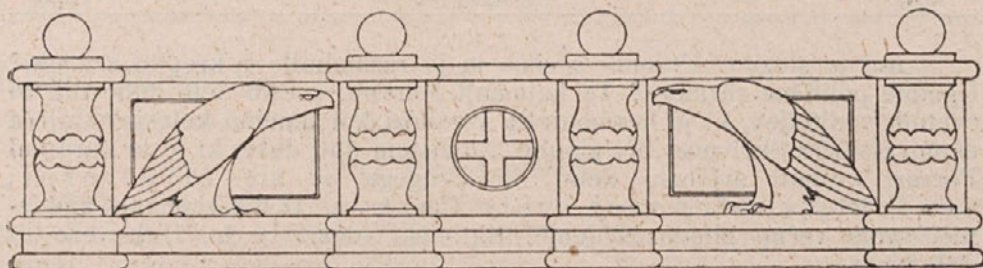

L. Mikuš

Ljubljana
Mestni trg 15

priporoča svojo zalogo
**dežnikov in solnč-
nikov in
izprehodnih palic.**

Popravila točno in solidno.

LETNIK XVIII
ŠTEV. 7

MLADOST

LETO 1925
JULIJ

Velik prijatelj mladine.

(Kardinal Ferrari.)

Aleš Napret.

(Konec.)

Veličastno vstajenje katoliške mladine se je razodelo strmečemu mater alistično-socialističnemu Milanu pravzaprav šele, ko je kardinal Ferrari 29. avgusta 1920 sprejel zadnjo parado svojih ljubih mladeničev. Še enkrat je hotel videti te pogumne čete, srečne dediče boljših dni, da bi nato z njihovo sliko v srcu vesel legel v grob. Razsrjeni so škripali nasprotniki, ko so videli stopati po milanskih cestah tisoče in tisoče mladeničev s plemenitim ponosom, z vihrajočimi prapori, brez strahu spoznavajoč svojo sveto vero, kažoč pripravljenost priboriti bodočnost za vsako ceno za Kristusa, tudi s svojim mladim življenjem. Kardinal Ferrari pa je molil hvaležnega srca: »Zdaj odpusti svojega hlapca, Gospod!« Videl jo je, dolgo pričakovano uro, zdaj more mirno oditi.

Dva meseca pozneje ga je vrgla bolezen, ki se ji je dolgo ustavljal, na bolniško postelj. Ni mogel več k svojim fantom. Zdaj so pa oni prihajali k njemu od vseh strani, da bi prejeli njegov zadnji očetovski blagoslov. Kljub neznosnim bolečinam je skušal pozabiti nase. Od zgodnjega jutra do večera jim je pustil vrata široko odprta. Ni mogel več govoriti, a zgovornejša kot njegova beseda nekoč, je bila sveta vdanost v njegovih potezah, mila, čista luč v njegovih globokih očeh. Ves Milan, vsa škofija, celo iz daljnih provinc in dežel so hiteli verni in neverni, da vidijo umirajočega svetnika. Pobožne matere so prinašale otroke, da je polagal posvečene roke nanje. Umirajoči kardinal je sprejemal vse z istim prijaznim nasmehom, vsi so odhajali od njega potolaženi. Mnogo trdovratnih grešnikov je v njegove roke položilo obljubo, da hočejo še danes k spovedi in jutri k sv. obhajilu. Svojim mladim pa, ki jih je tako globoko ljubil, je zapustil poseben spomin. Nova katoliška univerza presv. Srca Jezusovega za katoliške visokošolce in ponosni Katoliški dom za fante iz ljudstva — oboje je dragocena zapuščina pokojnega kardinala. Dan pred svojo smrtjo je avantgardistom še z zadnjimi močmi blagoslovil beli prapor, na katerem so všite lepe besede: O Christo, o morte! — Kristus, ali smrt! Dal jim je smernic novega življenja, a njega je čakala krona večnega življenja.

Na visokem mrtvaškem odru je počival kardinal Ferrari. Sveče so gorele in obličje je sijalo kot v jutranji zarji velikonočnega dne. Ne, on ni umrl. Mladiči, ki so noč in dan tvorili pri njem častno stražo, ga neso na svojih ramah v bodočnost, njegov duh živi, in živi naprej v njegovem delu, v cvetoči mladeniški Zvezi, ki je čast in ponos vsej Gornji Italiji.

Kaj je storilo »Unione« močno in jo razmahnilo v krepko armado? Ugodne politične razmere? To najmanj! Morebiti zvesto delo duhovnih in svetnih voditeljev, ki je harmonirala vseskozi kot umetno kolesje? Čuječa škofova skrb? Skrivnost tiči globlje. Na čistem dnu duše, ki jo je kardinal Ferrari vdihnil svojemu delu. Nič drugega ne kot životvorni, neusahljivi studenci svete Cerkve. Iz teh zajemajo mladeniči svoje večno mlado življenje. Katoliški ideali so to. Duh vere in duh žrtve.

Kolikokrat so ga poslušali njegovi fantje, ko jim je govoril plamenečih oči in s tresočim glasom o lepoti in resničnosti naše svete vere! Pa kar je še več, videli so ga to vero živeti; videli so velikega duhovnika pri oltarju, ko je daroval Najvišjemu in učili so se od njega. On je zahteval od svojih učencev požrtvovalnega duha in pred vsemi je nosil križ, o katerem je pridigoval. Brez usmiljenja do lastne osebe, se je ves žrtvoval le za svoje. Še na smrtni postelji je imel pred očmi le blagor svojih ovčic. Pri svojem delu ni poznal počitka. Pater, ki mu je stregel v zadnjih dneh, ga je vprašal: Eminenca, ali mislite s peresom v roki umreti? Takrat je prijel kardinal za križ, ga pritisknil na ustnice in rekel: Tako umirajmo! — Tako so videli mladeniči svojega ljubljena sveto umirati, ko so se prej učili od njega sveto živeti!

Pogreb kardinala Ferrarija je bil triumfalen sprevod, kot so ga priredili še redkokateremu cerkvenemu knezu. Izrazita posebnost ni bilo številno vojaštvo s častniki in generali, tudi ne zbor konzulov iz vseh dežel, ne visoko magistratno osebje, ne trideset nadškofov in škofov, ne brezštevila duhovščina in množica petstotisočev, ki so spremljali rajnkega po črno drapiranih milanskih cestah v stolno cerkev. Izrazit značaj, ki ga pač noben cerkven knez še ni bil deležen, so dali mladeniči Unije. Presilna je bila boleost mladih za svojim očetom. Trideset tisoč jih je stopalo s tisoč prapori za rakvijo. Ko jih je pred štirinajstimi leti poklical v življenje, jih je bila peščica. Danes, ko ga nesejo v grob, napolnijo sami skoro največjo stolnico zemlje, danes, ko mrtvemu svojemu očetu obnavljajo prisego:

O Christo, o morte!
Kristus, ali smrt!

Pogum.

Anton Boštele.

*O, le grizi,
srkaj vročo kri,
večernih ur vampir!*

*Kaj to, če luč ugasne,
če usahne cvet — —,
naj bom proklet!*

*Le trgaj drob!
Imaš dovolj — ?
Ha, teme brat,*

*bedak si, veš, bedak!
Saj zjutraj znova
cvetje zadehti*

*in spet bom orel,
solnce brat —
in vsepovsod pomlad, pomlad!*

Lilija mogota.

Dr. Ivan Pregelj.

(Slovenske legende drugi del.)

VII. Pesem romarjev.

God svoje deviške spremljevalke svete Lucije je hotela prebiti sveta Mati v Lešah. Služni ji nebeščani so hiteli nevidno pred njo, da ji obudijo zimsko krajino v dostojen sprejem. Sredi zime so zaveli pomladni vetrovi, pili snegove in budili zmrzla tla, da je veselo zažuborela zelena ozimina. V prisojnih bregeh, kamor je grelo solnce, so vzhajali kakor v suščevih dneh šopi brkončic-pevk, mokrotne trate kraj njiv so se pokrile z belimi sovdatki-zvončki, v gozdu in logu so se široko odprli beli cvetovi telogakurjic. Celo vijolica je dehnila izpod grma, ki se je prašil v neznatni cvet na starih leskovih vejah. Tako je potovala nebeška Mati s svojimi spremljevalci skozi »gorenjsko Vipavo«, visoko nad ravanjo po cesti od Tržiča do Begunj, odkoder bi šele zavila na Brezje. Sveta Mati in vsi njeni so uživali lepoto razgleda in solnca in božje dobrote vse od blejskega gradu pa do svete Marjete nad Kranjem. Nebeška Mati je bila tako vesela, da se je pošalila:

»Če bi zdaj gospod katehet Žužek iz Kranja vedel, kod hodimo in kaj uživamo, bogvedi, ali nam ne bi zavidal?«

»Oh ne,« je spregovorila sveta Marjeta. »Tako je dober in tako lepo pridiguje...«

»A svojega kritika je le našel,« se je oglasil Janez od Jordana. »Janez mu je ime kakor meni, trdo sodi in včasih prav, svet pa ni prav nič in Pregelj mu je imel!«

»Zdi se mi,« je dejala žalobno nebeška Mati, »da mi je nekoč napisal zbirko pesmic.«

»Besede, Gospa!« je odvrnil jasno Jezni od Jordana. »Besede! A ti veš in vsi vemo, da ni le vera potrebna za nebesa, da je treba tudi dejanj.«

»Velja,« je pritrdil sveti Urh. »Saj nismo Lutri!«

Za dolgo so utihnili svetei. Žalost jim je obšla srca. Spomnili so se dni, ko je krivi nauk begal tudi to zemljo, ki se je razgrinjala pod njimi. In čim so tonili globlje v žalost, tem jasneje se jim je vnelo občutje brezkončne vere in ljubezni. Sami niso skoraj vedeli, kdaj so se razvneli v pesem in psalm in slavili kakor pobožni redovniki, ko molijo v koru:

Sveti Mihael: »Svet, svet, svet! Da bi lepoto svojih duhov povečal, je dahnil Najvišji v ilo. In bila je zemlja v luči in je cvetela in dajala sad.«

Sveta Lucija: »Okrasil si svoje delo kot ženin nevesto izvoljeno.«

Sveti Jurij: »In v srce človeško je dahnil solnca in poguma. O sreče! Za Boga umreti!«

Sveta Marjeta: »Za Boga trpeti!«

Sveti Janez: »Gospod ljubi tudi v jezi viharjev in gromu nebes.«

Sveti Urh: »V bridkosti, ki jo pošilja za blagoslov.«

Sveti Martin: »V luči razuma, ki Ga mora iskati! Nimam besede, da bi ga hvalil dostojno!«

Sveti Miklavž: »Imam molitev, da Mu jo polagam pred kraljevski tron. Pridite od vseh svetov, od zahoda do zahoda! Slavimo, molimo Gospoda Boga!«

Sveti Janez: »Zakaj ne slavijo? Zakaj ne pojo? Kamenje bo vpilo v psalmih, zver bo prepevala v pustinji! Svet, svet, svet!«

Sveti Andrej: »Gospod, Gospod, daj jim, da bodo imeli kakor imam jaz! Naj vidijo in vejo! Saj ni težko verjeti, kar vidim!«

Sveti Jakob: »Naj se ne zgovarjajo, da ne umejo božjega Veličja v brezkrainost. Tudi oči so majhen čut. A vidijo in zajemajo ves svet in veseljno nebo.«

Sveti Janez: »Vidijo in slišijo, pa trdijo, da ne vedo! Da ne morejo verjeti, kar bi jim dete povedalo. Glupci! Ko vidijo, vele, da ne slišijo, in ko slišijo, trdijo, da ne vidijo. To je človeška modrost.«

Sveti Mihael: »Modrost iz Napuha, ki je smrt.«

Sveti Lenart: »Če pa jih le prst boli, pa moledujejo pri meni pomoči!«

Sveta Lucija: »Pri meni za zdrave oči...«

Tako so se razneli svetei. Mati Marija je tiho poslušala s skromno Radegundo. Radegunda je slavila po tihem in vendar z besedo nebeške Matere, ki so ji ustnice drhtele v neskončni sreči, vdanosti, ljubezni in žalosti:

»Glej dekla sem Gospodova...«

Njena duša se je čudežno prenesla v srca njenih spremljevalcev. Čutili so v nemem hrepenenju svetost najbolj Ljubeznive, najbolj Žalostne, Matere, ki so ji Sina in Boga križali in potem, potem po devetnajstkrat sto letih — zavrgli...

Tedaj pa je res zemlja spregovorila, kamen in prst, log in njiva, pomladno cvetje in šum prebujenih voda. Vsa mrtva priroda je pela:

»Magnificat, magnificat!«

* * *

Sveti Janez, Jezni od Jordana, je bil zaostal. Zamudil se je, ko je posluhnil pri oknu nizke bajte. Čul je govoriti dve ženici. Ženica Meta je rekla:

»Oh, botra Mana, le meni verujte! Obletenje sveta je blizu. Ali ste že čuli kdaj o mravljah svete Lucije? Jaz pa sem jih danes videla. Vse živo je že mravljišče. Obletenje sveta!«

Svetelec je udaril spešno za drugovi. Pri sebi je mrmral jezno:

»Gorenjska, pa fletna! Fej! Mi je že ljubši moja puščava. Zato, ker so tu taki ljudje! Učeni premalo verujejo, preprosti preveč.«

Dotekel je drugove. Tedaj je obstal nadangel z Materjo, stegnil roko in dejal:

»Brezje!«

Mati je prikimala z medlim nasmehom. Romarji so se spustili v ravan. Ravan se je zgenila kakor živa jezerska plan in šumela tegobno:

»Pomoč kristjanov! Prosi za nas!«

Prah slovenskih dedov je pozdravljal svojo Gospo. A živi so slej ko prej imeli — nevero, imeli — vražo...

(Dalje.)

Izpiti iz poslovanja.

Letošnje leto so se prvič uvedli v naši organizaciji izpiti iz poslovanja.

Odslej se bodo vršili vsako leto, in sicer iz tajniškega in čebeličnega poslovanja v mesecu maju, iz blagajniškega in gospodarjevega v mesecu januarju.

Pomen teh izpitov je razviden. Kar je za državo dobra, hitra in točna uprava, to je za vsako organizacijo skrbno, vestno in pravilno poslovanje. Država z najboljšimi zakoni in odredbami hira, peša in propada, če ima slabo upravo. Organizacija z najlepšimi načeli zastane, če ni tistega, po čemer se vse delo vrši in razvija. Dobro, točno in pravilno poslovanje je organizaciji tir, po katerem teče vse prosvetno in vzgojno delo v organizaciji. Če je tir slab ali ga zmanjka, se vlak prevrne in obstane.

Tako je v organizaciji. Odstrani poslovanje, pa ti manjka zveze navzgor in navzdol, delo postane osamljeno, nepregledno, brez načrta, zlivanje vode v puščavo.

Orlovsko poslovanje pa je obenem dobra in uspešna šola za delo v vseh drugih organizacijah, zlasti v združnih, ki so za naše ljudi življenjskega pomena, pa so mnoge, prav mnoge propadle samo radi pomanjkljivega, nerednega in nemarnega poslovanja, pod čigar plaščem se je pogosto skrival kdo, ki je zadrugo izrabljajal ali jo nesrečno vodil, dokler ni delni ali popolni bankebot povedal, kar bi bilo pri rednem in pravilnem poslovanju prvi dan jasno in bi se drugi dan napaka že odpravila brez večje škode.

Da znanje orlovskega poslovanja donaja velike koristi posameznikom v njihovih poklicih, s tem se je pohvalil že marsikateri orlovski starešina, ki je že dlje časa samostojen gospodar.

Zato vabimo in pozivamo člane, naj se pridno pripravljajo za te izpite, ki so ustni in pismeni. Pripomočki so tako popolni, da učenje ne dela nobenih težav, ako je nekaj dobre volje.

Član, ki naredi celoten izpit, bo nosil na kroju poseben, viden odznak. Tozadevni predlog je prosvetni odbor O. P. že izdelal in čaka odobritve predsedstva.

Letos so se vršili izpiti iz tajniškega in čebeličinega poslovanja, in sicer v naslednjih krajih: v Ljubljani, Kranju, Novem mestu, Št. Rupertu, Prevaljah, Mariboru, Ljutomeru, Konjicah, Ptujju in na Polzeli.

K izpitu je došlo 74 članov. Od teh je eden pred ustnim izpitom odstopil, eden je moral opravičeno nenadoma oditi in bo ustni izpit še delal.

Tajniški izpit je delalo 71 članov, od katerih ga je napravilo 37 članov s prav dobrim uspehom, 29 z dobrim, 3 člani z zadostnim. 2 člana sta dobila nezadostno.

Izpit iz Čebelice je delalo 57 članov, od katerih ga je napravilo 31 članov s prav dobrim uspehom, 18 z dobrim, 5 z zadostnim. 3 člani so dobili nezadostno. Člani, ki so delali in dovršili izpit iz tajniškega in čebeličinega poslovanja, so naslednji: Tevž Zdravko (Radovljica), Vrtačnik Ante (Novo mesto), Sitar Jernej (Šmihel), Bevc Alojzij (Št. Peter pri Novem mestu), Makše Ivan (Novo mesto), Kurent Maks (Št. Rupert), Grebenc Leopold (Št. Rupert), Koprivec Matija (Vrhnika), Starman Franc (Marijanišče), Peterlin Alojzij (Homec), Jeršič Milan (Rovte), Anko Alojzij (Ljubljana), Šušteršič Janko (Vrhnika), Jeromen Janko (Ježica), Hafner Franc (Dravlje), Kavka Janez (Dob), Bernot Alojzij (Dob), Prevovnik Leopold (Prevalje), Jurač Jože (Prevalje), Lakovnik Jože (Prevalje), Vezjak Franc (Prevalje), Kuster Peter (Prevalje), Bračko Ivan (Maribor), Korban Ksaver (Maribor), Kurbus Franc (Sv. Benedikt), Brumen Anton (Križevci), Munda Joško (Sv. Tomaž), Marguč Janez (Loče), Kuk Alojzij (Konjice), Kuk Mihael (Konjice), Melanšek Joško (Konjice), Hameršek Vinko (Maribor), Rižner Franc (Sv. Marjeta), Horvat Jože (Sv. Anton), Znidaršič Matiče (Ljutomer), Munda Janez (Sv. Tomaž), Domanjko Ljudevit (Sv. Jurij ob Ščavnici), Kocmut Karel (Sv. Jurij ob Ščavnici), Geratič Mirko (Sv. Benedikt), Berdnik Blaž (Čadram), Pavšer Franc (Žiče), Kranje Viktor (Konjice), Celcer Franc (Čadram), Leskovar Franc (Čadram), Obloušek Anton (Čadram), Šeruga Lovro

(Sv. Tomaž), Pondrk Janez (Sv. Tomaž), Pintarič Anton (Sv. Tomaž), Pelko Franc (Novo mesto), Turnšek Pankracij (Polzela), Vogelnic Lojze (Radovljica), Kuk Franc (Konjice), Kuk Anton (Konjice).

Člani, ki so delali in napravili izpit iz tajniškega poslovanja, so naslednji: Legat Stanko (Kropa), Nastran Leopold (Selca), Bevc Franc (Št. Peter pri Novem mestu), Redek Janez (Št. Peter pri Novem mestu), Škoda Viktor (Čatež), Kravcar Martin (Trebnje), Kralj Vinko (Šmartin pod Šmarno goro), Rižnik Ivan (Črna), Kelc Karel (Šmarjeta na Štajerskem), Čeh Franc (Sv. Anton), Turnšek Franc (Polzela), Miklave Adolf (Polzela), Prešiček Franc (Polzela), Poteko Martin (Griže), Kocmur Martin (Celje), Golob Karel (Celje).

Član, ki je delal in napravil izpit iz Čebelice, je Petrač Janez (Kropa).

Dr. Vinko Šarabon.

Gledanje v daljavo in gledanje brez oči.

Stara želja ljudi je pogled v daljavo, pogled okoli vogla in naprej. In kaj beremo! Mehanik Böhm v Münchenu na Nemškem je znašel aparat, s katerim gleda na velike daljave in vidi vse, kaj se tam vrši. Tako vsaj pravi. Natančnosti nam niso še znane, drugo leto bomo pa gotovo lahko že kaj podrobnega poročali. To pa vemo že dolgo časa, da pošiljajo fotografične slike že zelo daleč in da si bodo morali časopisi tak način oskrbovanja s slikami sploh zagotoviti. Znani mojster v tem, profesor Korn, pravi, da v par letih noben večji časopis ne bo mogel izhajati brez brzozavnih slik. Pri razdalji 600 kilmetrov nas bo stala brzozavna slika toliko, kolikor nas stane danes devetminutni telefonski razgovor. Izkoriščala bosta znajdbo seveda tudi policija in vojaštvo, prenašali bomo z njo podpise itd. Kako sitno je danes in zamudno, če moramo poslati komu kakšno listino v podpis ali pa če moramo sami kam daleč, da se podpisemo. Pozneje bomo vse to opravili po brzozavni fotografiji. To seveda še ni pravo gledanje v daljavo. Pa že tudi to fotografično brzozavljenje se vrši že tako hitro, da vidimo osebo čez par minut že na papirju. Poleg omenjenega Böhma se trudijo za znajdbo pravega gledanja tudi drugi, na čelu jim angleški profesor A. M. Low. Angleži so preračunili, da bo način gledanja čez gore in doline, v hiše in kleti itd. čez dvajset let že popoln, da bi bil pa lahko že v enem letu popoln, če bi vsi najzidtelji delali skupno in ne vsak zase.

Doma bom sedel in opazoval bom plezavce po gorskih strminah, potovalce na severni tečaj, potniške parnike, dirke in igre, pretepe in plese, sploh, kar bom hotel. Bo pa tudi neprijetno; nikamor se ne bom mogel skriti, vsak me bo lahko videl, kaj delam in kam grem. Ubogi gostilničarji! Nič več ne bodo smeli v kletih zalivati vina z vodo in na mizo nam tudi ne bodo mogli prinesli mačka ter nam reči, da je zajec.

Pa še druge reči beremo: Francoski pisatelj in pesnik Jules Romains pravi, da nekateri ljudje gledajo lahko brez oči, samo s kožo. Tudi on sam gleda lahko brez oči. Trdno mu jih zavežejo in prilepijo na zavezo celó gumirane papirne liste. In vendar eno minuto nato že vidi razne predmete in trdi tudi, da se dá z vztrajno vajo doseči tako hitro branje knjig in časopisov, kakor jih beremo z očmi. Tudi, če je kdo popolnoma slep, lahko po četrti ali peti vaji že začčenja gledati. Profesorji pariške univerze pravijo, da to ni mogoče, sploh ne. Nasprotno pa je trdil nedavno umrli pisatelj Anatole France, da je to res in da je on sam pri neki taki poskušnji bil že pred letom dni priča presenetljivih uspehov. V zadnjih mesecih se je pridružil Anatolu France-u še veliko bolj ugleden zagovornik, matematik in modroslovec Jean Labadié. Na

južnem Francoskem je družina umetnikov; oče, kipar, je svoje hčere naučil, da gledajo s čelom in z nosom. Zavezali so jim oči z rutami in rute ob krajih zapečatali, pa so igrale tenis in so se sankale. Labadié jih je pripeljal v Pariz in je delal z njimi poskuse, ki so se jim vsi čudili. Kipar je naučil tudi mladega vojnega invalida, da že dobro bere, pa je brez oči. Neki učenjak, ki je bil pri poskusih zraven, je rekel: »Videl sem to in vendar ne morem verjeti. Bilo bi le preveč.«

In je res prav težko verjeti. Če bi se pa izkazalo kot resnično, potem bi bilo pa to blagoslov za slepe reveže, kakor si večje dobrote za človeštvo misliti ne moremo.

Plevel.

† Janez Okorn.

Ob njivi pšenice, ki jo je razraščal plevel, je stala mestna gospodična, ena tistih, ki poznajo polje samo iz šole, in vzklikala:

«Joj, kako krasno! Kako lepo žari mak s svojimi rdečimi glavicami! In slak pleza po žitu ter obeša svoje bele zvonce! Za spremembo sta pa še plavica in kokolj vmes! Kako krasen šopek bi se dal nabrati! Res, krasno, prelepo!«

Mimo pa je prišel pameten človek in dejal:

»Kruha bo stradal, čigar je njiva in se ni zmenil, da bi pšenico oplel!«

Sangvinični temperament.

Otokar Janez.

Brat Matic — kaj?!

Veš, pred nekaj tedni sem prejel od nekega Lojzeta takole pismo:

Dragi Otokar Janez!

Naznanjam Ti, da je bil pred petimi dnevi moj god. Strašno dobro sem se imel. Miza se je dva dni šibila pod raznimi dobrotami. Prijatelji so mi naredili tako podoknico, da se ne da popisati. Še muziko so imeli s seboj in možnarji so pokali kakor »bobneči ogenj«. Na dan godu je obkrožal venec kočij našo hišo — cela vrsta imenitnih družin je prišla voščiti srečo. Razglednic sem dobil nebroj — med njimi sem pa pogrešal Tvoje — morda se je v Vašem kraju preuredila pratika...

Tvoj Lojze.

Zadnjega stavka sem se ustrašil — res sem bil zamudil Lojzetov god. Tolažeč se z znanim izgovorom, da »osem dni velja«, sem hitel na dan osmine osebno čestitat, da vsaj nekoliko popravim nerodnost. Res je bila zamera hitro poravnana. V družbi z nekaterimi prijatelji smo obujali spomine na prijetnosti minulega godu in Lojzeta sem pozval, naj mi pokaže tisti »nebroj« čestitk. Prinesel mi je razglednice in po dvakratnem štetju sem dognal, da jih je bilo — 9 (reci in beri devet!) Res — nebroj...

Kdo bi ne uvidel na prvi pogled, da je Lojze — sangviničnik! Pa kakšen!

Vesel fant je, vedno dobre volje. Njegov obraz je redko pust, pa nikoli dolgo. Vsakemu človeku se zna približati s takim prijetnim nasmehom, da sta precej oba vesela. Posebno če stopi Lojze v večjo družčino, je takoj haló, samo da ga zagledajo. Za besede ni nikoli v zadregi. Samo pogleda, pa je že presodil ves položaj; naj bo en sam človek pred njim ali

naj jih bo deset, samo usta odpre, pa pride primerna beseda sama iz njih. Večinoma so besede nagajive, šegave, toda nedolžne.

Ni čudno, da imajo Lojzeta povsod radi. Naj govorim s komerkoli, če pride pogovor nanj, vsak mi pravi: Lojze je bil zmerom fest fant. Prijatelj je ima res »nebroj«, kjer je kdaj bil, povsod se ga radi spominjajo in si žele zopet v njegovo bližino; vendar: resnične globokosti je v teh prijateljstvih komaj dobrih pet procentov. Srca se mu sicer povsod odpirajo, toda le bolj pri vrhu — globoke tajnosti duš mu ostanejo večinoma prikrite. Toda Lojze je s tem popolnoma zadovoljen in je srečen v zavesti, da ima na stotine prijateljev in nič manj prijateljic. Resnično mu vsi ti dobro žele in tudi prav radi pomagajo — ali kadar jih tlačí huda dušna stiska, se rajši obračajo na drug naslov...

Tudi on sicer rad pomaga, še prerad, saj se mora reči, da ima zares dobro srce. Pomaga z dobro besedo, pomaga s priporočilom, pomaga tudi z denarjem ali na drug način. Celó tako pomaga, da pri tem nase pozabi. Zato se taka pomoč pogosto njemu samemu pozneje utepa. Na morebitne posledice ne pomisli mnogo in posojuje tudi takim, ki vračajo o sv. Nikoli. Sploh velja o sangviničnem Lojzetu, da je njegova pomoč le bolj trenutna, površna, ne radikalna in resnična.

Na prihodnost tudi v splošnem ne misli posebno in njegova življenska pot ni produkt matematično izvedenih računov. Toda ker je navadno res dober človek in ker dobrega človeka ljudje nehote podpirajo, mu gre v življenju večinoma kar dobro. Zlasti zato mu gre dobro, ker je rad z malim zadovoljen. Časti, denarja in veljave ima kmalu dosti in se mu zdi mnogo, kar bi imenoval kolerik malo. Zato rad pretirava. (Ves svet se veseli njegovega godu, če je zaškripala pod oknom harmonika, »bobneči ogenj« je na griču, če je počil možnar okoli petkrat, »nebroj« kart je prišlo, če jih je bilo devet...)

Na prihodnost torej ne misli, sedanost pretirava, preteklost pa — pozablja! Besedo, ki jo je že desetkrat izrekel, ponovi z enakim vznícenjem še enajstič in se mu zdi, da mora biti zanj in za družbo prav tako zanimiva kot prvič ali drugič — in če so se je morda drugi že naveličali — torej ostajajo ob njej hladni — se je ni naveličal on in se ji smeje, četudi sam. Vse vidi v rožnati luči in kdo bi se čudil, če je pri tem samega sebe vesel in lahko živi. Če je posebno židane volje — zlasti če »ga ravno prav ima« — kar občuduje samega sebe, seveda ne natihem, saj molčati mu je prav tako težko kot kokoši, ki je znesla jajce. Marsikdo mu je v takih trenutkih nevoščljiv... Toda nevarnost je, da postane iz človeka, ki »lahko živi« — **l a h k o ž i v e c!** Mnogo, mnogo sangvinikov je že nastopilo to pot. Toda ker sem vzel danes na piko samo Lojzeta, se ne spuščam rad v preveč senčne strani sangviničnega temperamenta...

Če vidi lepoto in prijetnost celo tam, kjer je prav za prav ni, ali vsaj mnogo ne, je umljivo, da je ne prezre ondi, kjer je res. Toda zanj je kmalu višek. Kadar bi rekel drugi: lepo je bilo, reče Lojze: sijajno! Kadar se hvalijo drugi: prijetno smo se imeli, zapiše on: kakor v nebesih...! Za lepoto, snago, red itd. je nadvse navdušen, toda le redkokdaj sam z lastnim vztrajnim trudom pripomore k temu. Pomagati en dan, dva — pri kinčanju prostorov in predmetov za veselico ali drugačno prireditvev — o, za to je pa vedno na ponudbo. Vendar sem srečal tudi sangvinika — pa ni bil Lojze, kaj, brat Matic?! — ki mi je z dekliškimi ponosom in veseljem razkazoval krasno opremljene, pospravljene, urejene in pometene sobe v domači hiši, lepo okinčan hišni oltarček, bohotno cvetoče cvetlice v lončkih itd. — ko sem pa poln priznanja vprašal, katera njegova sestra je taka lju-

biteljica Rožnega doma (Otokar Janez namreč bere tudi »Vigred«!), je pokazal fant nase in dejal: jaz sem...! In se mu je obraz svetil in oči bliščale, kakor bi mu hotel obesiti kraljevsko medaljo na prsi. Na pragu je pa stala njegova sestra in rekla, da je res in da ne ve, kaj bo z Rožnim domom, kadar pojde brat k vojakom. Ona da nima veselja nad metlo...

Še nekaj. Kako je pa s sangvinikovo ženitvijo? Pravijo, da bolj tako, tako. Dekleta ima rad, seveda, toda vse, ki so po njegovem okusu pripravne za družbo, ima enako rad. Za vsako ima celo srce, vsaj na jeziku. Z resno ljubeznijo oziroma ženitvijo se mu ne mudi, preveč je rad prost in samostojen. Če ga razmere silijo v zakonski jarem, potrebuje pogosto tuje pomoči, da se mu olajša izbira. In verjetno je, da se bo končno zadovoljil z vdovo, samo da ima kaj pod palcem, ker ve, da bo ob svojem temperamentu težko s svojimi rokami redil sebe, ženo in otroke.

Prof. Fr. Pengov.

Pogovor s prijateljem Hohnjačem.

(Črtica iz narave.)

(Konec)

»Skoro bi te zavidal za ta blaženi mir v Morfejevem naročju; a kako moreš potem povžiti drobnice, ki si jih nanosiš jeseni na bodicah za zimsko zalogo v gnezdo?«

»To so bajke, dragi prijatelj. Res si naberem zalogo za zimsko spanje, a ta zaloga je v meni samem, v tolšči pod kožo, ne pa v lesnikah zunaj. Hrane pa potrebujem mnogo tekom 8—10 let, ki mi jih je odločila božja dobrota za življenje. Nemški zoolog (živaloslovec) Röriq, načelnik biološkega oddelka drž. zdravstvenega urada, je delal z nami v tem oziru natančne poizkuse. Že poleti je vzel v ta namen v svojo šolo ježa, ki je tehtal 689 gramov in mu dajal mesa, črvov in podobnih slaščic, kolikor mu je pozelelo srce. Od 4. oktobra naprej je dobival samo močne črve (ličinke hrošča mokarja), prava delikatesa za nas. V 10 dneh je pozobal 1880 g te naslade ter se zredil za 466 g; tehtal je namreč 1155 g. Naslednjih 10 dni so mu dajali same vrabce; pospravil jih je 45 kosov s težo 1462 g brez perja; in vendar je pri tem shujšal za 63 ½ g. Nato se je zazibal v spanje, ki ga je že do 10. decembra olajšalo za 266 ½ g, četudi se je bil vmes parkrat prebudil in pohrustal 120 g močnatih črvov.«

»Kakor vidim, pritiska nate zima z vso silo, kakor slaba vlada na nesrečno državo, ki hujša in umira pod njeno neusmiljeno pestjo. Toda gorenji poizkus je za vas, ježe, velike vrednosti. Saj mora prepričati vsakega poštenega človeka, da ste ježi res ustvarjeni žužkojedi, ptice pa so samo izjema na vašem jedilnem listu. Kako naj vam pa tuđi dajo vrabci ali druge ptice potrebne maščobe za zimo, ko je še same nimajo; z vse drugačnimi zalogami popolnoma prebavljive tolšče pa razpolagajo žužki, pred vsem pa njihove ličinke (»črvi« napačno imenovani).«

»Veseli me tvoje priznanje, da spadam med koristne živali, dokler živim. Pa tudi po smrti moj testament ni brez haska. So ljudje, ki ljubijo ob postnem času našo pečenko, posebno na Španskem. Stari narodi so sežigali naše mrtvece v prah, ki so ga rabili v zdravilstvu. Rimljani so rabili našo bodečo kožo kot tkalsko ščetico za volneno blago; kupčija ž njo je bila tako živahna, da jo je moral urediti senat s posebnim odlokom.«

Skoro neverjetne so mi zvenele nekatere teh trditvev, a pozneje sem imel priliko prepričati se tudi o njihovi resničnosti. Ker se mi je zdelo, da potrpž-

ljivemu Hohnjaču že kruli nekaj v želodcu, sem se hotel posloviti od njega z zahvalo, a še par vprašanj mi šine v glavo. — »Ker se morda ne srečava zopet kmalu, povej mi, cenjeni Erinacej, kakšni so tvoji nazori glede alkoholnih pijač in zdržnosti?«

»Morda se bo zdelo tvoje vprašanje temu ali onemu neumestno ali celo smešno, meni ne. Rad imam vodo, še raje mleko, če ga dobim in sem redno popoln abstinent, česar mi še moje žive dni ni bilo žal. Toda v tovaršiji — a ne s sebi enakimi, ampak s človekom — potegnem tudi kozarec močnega vina, celo žganja se ne branim. A odkar sem videl pijanega soseda-ježa, ne pokusim več alkoholne pijače. Revezu je bil dal norčav pijanček toliko žganja, da se je popolnoma opijanal, pa tudi obnašal kot grd pijanec v božji podobi. Bil je ves iz sebe, njegove sicer tako nedolžne črne oči so dobile čuden lesk, pogled je bil ves negotov. Izpodtikal se je, za ljudi, ki so se mu smejali, se ni niti zmenil, opotekajoč se je padal zdaj na eno, zdaj na drugo stran in se obnašal kot bi hotel reči: Izpod nog! danes potrebujem široke ceste kot parizar na dva konja! Slednjič se je zleknil po tleh; otroci so ga obračali, mu odpirali usta, ga vlekli za dlako in brke, ni se ganil. Šele čez 12 ur je bil zopet podoben ježu.«

Žalostna podoba 5. naglavnega greha celo v živalstvu, sem si mislil in stavljal še zadnje vprašanje:

»Kaj pa za telovadbo in moč telesa, se-li kaj zanima vaš bodeči rod? Med dvonožci, ki letajo že po zraku kot orli, plavajo po vodi kot po suhem, navadno pa tlačijo zemljo, so namreč že taki, ki bi radi porabili vso šolo samo za telo, za petje in sporte, duševno delo pa porinili v zadnjo klop. Ste mari vi tudi tako radikalni demokrati?«

»Pri nas ničesar ne pretiravamo, dobro vemo, da vsak lok, ki je preveč napet, počí. Naša glavna telovadba je velika spretnost v zvijanju. Kožne mišice, s katerimi napravljamo klopčič, so tako močne, kot ne zlepa pri drugi živali. Ne odviije ga niti krepek mož, četudi ima roke skrbno ovite in varne proti bodicam. Klopčič nam tudi nadomešča, kar nam nedostaja spretnosti v telovadbi. Če stopim nerodno in padem raz visok zid, ali se zvalim po strmi rebri navzdol, v trenutku se zvijem in nezgoda mi ne škoduje prav nič. Mojo moč pričá tudi dejstvo, da sem strl želvi, s katero so me bili nekoč zaprli skupaj čez noč, na več mestih trdo lupino (ščít) tako, da so se prikazale krvave, globoke rane na nji.«

Poslovil sem se od izredno prijaznega godrnjača, ki je odšel iskat male južine.

Lovski čuvaj mi je pripovedoval pozneje, kako je opazoval meseca aprila našega ježa običaje pri snubitvi. Šel je onstran mlinskega jarka, kjer je bivala zase prijazna samka; vso noč se je trudil za njeno naklonjenost, a dosegel jo je šele na jutro, ko je bila pegasta sova že davno poiskala svojo duplino v stolpu, se je oglašal že pogorelec na slemenu mlina in je izletel črni kos nekaj prepirljivo venkaj, da si poišče deževne gliste za zajutrek.

Meseca julija pa so zalotili mlinarjevi otroci med dračjem za butare, ki ga je vedno nekaj na koncu šupe, pet majhnih stvaric z belimi bodičicami, ki so ležale poleg ježevke. Na očetovo željo jih niso hoteli motiti. Ko sedi mlinar čez dober mesec nekega večera na klopici pred mlinom, zašumi med dračjem naprej, malčki pa capljajo za njo. Mlinar je resen mož in se smeje le redko, a današnji prizor ga spravi v smeh. Prezabavno je gledati te malčke, ki vsepovsodi brskajo in praskajo in vtikajo nosek v vsako luknjo ali pa dirjajo k starki, ki je izkopala tolsto glisto, da si jo prilasti vsak svoj del. Od tega časa je glavno veselje mlinarja in njegove družine, če morejo opazovati ježe;

da jih ne moti, mora tudi sultan vsak večer na verigo. Ponudijo jim tudi razne slaščice; kruha s presnim maslom ne marajo ježi, hvaležno pa sprejemajo sveže meso ali majhne ribe, ki jih ima mlinar pripravljene za lov na ščuke.

A ježi so rasli, dorasli, zapustili mater in se razšli na vse štiri vetrove. Pa naj je srečal mlinar katerega izmed njih za vodo Mlinšco ali na vrtu ali v grmovju na travniku, precej ga je spoznal; saj je bil vsakemu odstrigel šop bodic, prvemu na glavi, drugemu na hrbtu, tretjemu ob boku. Pokazal ga je ljudem in rekel: »Ta je tudi eden od naše hiše.« Še drugo pomlad, ko je jelo v marcu prevladovati solnce nad mrazom, je srečal skoro vsak večer katerega izmed bodočih znancev in ga je bil vesel.

Nekega večera pa se pritepe v vas trop ciganov, ki so se vtaborili nedaleč od mlina na travniku pod velikim hrastom. Dočim so se potepali možje naokrog, in šle ciganke pravit ljudem srečo z dlani, se je podala mladincev na lov na ježe. Imeli so dolge palice, na koncu pa ostre železne konice, s katerimi so zabadali med listje in v grmovje. Tu in tam je zacvililo in ciganski nepridiprav je privlekel iz skrivališča ježa in ga ubil.

Bili so pa pravi kuharski umetniki ti cigani. Prevlekli so ježa z debelo plastjo dobro zgnetene ilovice in tako položili na žerjavico; od časa do časa so ga skrbno obračali. Ko je bila glina suha in trda kot skleda, so vzeli pečenko iz žerjavice, da se je ohladila in oddrobili ž nje ovoj, odstranivši na ta način tudi vse bodice. Tako ohrani pečenka ves sok in da izborno večerjo. — Večer za večerom je posedal mlinar pred mlinskimi vrati in čakal svojih ljubih ježev. Ni jih bilo nikdar več.

Slika z Bleda.

Škender.

Večer
razpenja belo mesečino
nad vsemir — —

Čolni
plavajo, plavajo
v tihi somrak — —
Vsi čudežnih sanj so polni.

Z valčki kramljajo
o bajnih gradovih na dnu vodé:
vile povodkinje v njih živé.

Kadar zaplešejo:
o, to jim poljejo
krila svilena!

Desno: ena, dve,
levo: ena, dve —
s čolni rajajo
vile povodkinje — —

Večer
razpenja belo mesečino
nad vsemir — —

Trepetanje — —
šepetanje —
kakor v globoki
skrivnostni molitvi —
in v božji objem
vzdrhti vsemir — —

Z jezera
Devica Marija
„Lahko noč“ zvonklja.

Pogled na zvezdnato nebo. (Dalje.)

Ivan Sušnik.

Kakšna je vsebina repatic? Iz česa obstojajo? Kako nastane dolgi rep? — Ako repatico v večji razdalji od solnca z daljnogledom opazujemo, se nam kaže kot meglica v sredini nekoliko zgoščena, z več ali manj razločnim jedrom. Veliko repatic nima nikakega jedra. Tudi repa manjka od solnca zelo oddaljenim kometom. Rep se začne razvijati, ko pride komet v solnčno bližino. Z daljnogledom se da opazovati, kako se iz jedra dviga svetlemu dimu ali pari podobna snov, katera se zaupogne od solnca v nasprotno smer in tvori večji ali manjši rep. Vsa ta snov je tako tanka ali razredčena, da jo pač z nobeno snovjo na zemlji ne moremo primerjati. Zvezdoznanci trdijo, da ima ta pojav vzrok v tem, ker se v bližini solnca kometova snov hudo segreje in spremeni v paro. Poleg solnčne vročine vplivajo tudi močni električni toki na tvorbo repa. Vsa snov, tudi v neposredni bližini jedra, je tako tanka, da se druge zvezde skozi njo prav razločno vidijo. Je li jedro samo ob sebi kompaktno, kakor del naše zemlje, ali pa le bolj zgoščene snovi, še ni dognano, vendar je slednje verjetnejše.

Iz česa obstoja komet? Daljnogled sam nam tega ne more pokazati, pač pa imajo pripravo, takozvani spektroskop, ki ga pritrdijo na daljnogled in ki nam pove več ali manj jasno, iz česa dotična zvezda obstoja. S tem orodjem so zaznali na kometih velike množine plinov, in sicer ogljikov vodik, ogljikov dušik in kisik. Na kometih, ki so prišli v večjo bližino solnca in je solnčna vročina mogoča razbeliti vse snovi, so opazovali tudi železo in natrij. Iz natrija in klora je sestavljena navadna sol. Ta raziskovanja nam kažejo, da so kometi sestavljeni iz trdih snovi, povečini iz železa in natrija in pa iz plinov. Trde snovi in mineralije na kometu pa ne tvorijo kompaktne mase, kakor na naši zemlji ali na mesecu, temveč rahlo zmes večjih in manjših drobcev v obliki velikanskega oblaka, med katerimi so presledki, napolnjeni s plini. Radi zelo nizke temperature v vsemiru se tudi ti plini nahajajo najbrž v tekočem ali celo trdem stanju in svojo obliko spreminjajo šele v obližju solnca. Snovi, ki se v obliki repa izločijo iz komet, se porazgubijo v svetovnem prostoru in se z jedrom ne združijo več. Komet, ki prihaja v bližino solnca, izgubi pri vsakem obisku nekoliko svoje vsebine in postaja vedno manjši. Tudi Halleyev komet pri svojem zadnjem obisku ni kazal tako mogočno razvitega repa, kakor ga nam zgodovinarji opisujejo v prejšnjih stoletjih. Bielatov komet se je krog leta 1846. razdelil v dva kosa, katera so l. 1852. še opazovali, pozneje ga ni bilo več videti in ga smatrajo za popolnoma razpršenega. Veliki komet iz l. 1882. se je solncu približal na manj kot pol milijona km, jedro se je v dolžini raztegnilo in raztrgalo v štiri kose, ki so z različno brzino hiteli preko solnca. Za prvega so računali, da se bo oddaljil na 290 milijonov km od solnca in se povrnil šele čez 955 let nazaj, zadnjemu so prisodili le 22900 milijonov km oddaljenosti in pa 670 let. Drobci takih razpršenih kometov krožijo nadalje po stari poti naprej okrog solnca, dokler jih morda kak večji planet n. pr. Jupiter ali Saturn s svojo velikansko privlačno silo v kak drug tir ne pripravi. Če taki drobci na svojem potu zadenejo na zemljo, se ta pojav kaže na nebu v obliki zvezdnih utrinkov. Ti utrinki niso nič drugega, kot majhni drobci, ki uderejo v zemeljsko ozračje, se pri tem vsled drgnjenja tako zelo ogrejejo, da se popolnoma v paro izpremenijo in razpršijo. Večji drobci padejo tudi kot meteoriti na zemljo. Ti pojavi se kažejo v zemeljskem ozračju najbolj v višavi približno 80—120 km. Največ utrinkov je videti prve dni meseca avgusta (tok sv. Lovrenca) in pa nekako sredi novembra, posebno v jutranjih urah.

(Dalje.)

Zlo zatri v kali!

K. V.

Pred časi zdravniška veda ni bila tako visoko razvita, kakor se je mogočno današnji dan razcvetelo moderno zdravstvo. Zdravnikov je bilo malo; njihova izobrazba ni bila bogve kaj, seveda najdemo mnogo častnih izjem. Ogromna nejasnost je zakrivala vsa polja zdravilstva. Pa še ljudje so bili nezaupljivi do zdravnikov in so rajši izročali svoje življenje raznim mazačem in prebrisanim ženskam, ki so izvrstno izkoriščale svoje lahkovarne pacijente.

Z naraščajočo splošno izobrazbo in s silnim razmahom medicine se je razmerje med pacientom in zdravnikom na korist prvega zelo popravilo. Ljudje so dobivali zaupanje in se tako večkrat obračali na doktorja. Ne moremo pa še biti zadovoljni. V dve strani gre napaka. Ali se zdravnika ne pokliče ali se ga zove prepozno; ko vsa naravna sredstva ne pomagajo več.

Ljudje si mečejo na rane pajčevino, oblivajo s svojo vodo in uporabljajo druga mogoča in nemogoča sredstva, maže in razne rastline, kakor se je to podedovalo od prejšnjih pokolenj. S takimi »domačimi« sredstvi se rane kvarijo in zastrupljajo, o celjenju niti govoriti ne moremo. Ne rečem, da gotove rastline in obliži ne pomagajo; ampak tu se riskira in stavlja življenje v nevarnost. Jenjajmo že enkrat s takimi bedastimi poizkusi zdravljenja in nekaj mislimo.

V spominu mi je ostalo več nesrečnikov, ki so se zatekli po prvo pomoč k ženski mazački. Po enem ali več mesecih so pa prišli na kliniko; hujše oškodovani, kakor ko jih je zadela nesreča ali napadla bolezen. Tako si je mlad fantek zlomil nogo; mazačka mu je stavila nogo med deske. Ko pa je revček začel hoditi, so takoj opazili, da je noga kriva in krajša. Zakaj ga niso odposlali takoj k zdravniku ali v bolnico? Veselil bi se že zdravja. Sedaj pa po nepotrebnem trpi v bolnici. In to ni edini slučaj! Pa nam da mnogo misliti. V mnogih slučajih se takim nesrečnikom ne da več pomagati; zagrenjeno jim je vse življenje radi enega neprevidnega koraka. Tako omalovaževanje ali pa napačen strah in neutemeljeno nezaupanje do zdravnika, ki je pol življenja žrtvoval, da bi dal pomoč bednemu človeštvu, je huda krivica, njeno maščevanje pa zadene dvakrat ubogega in trpečega bolnika.

V drugo napako silijo fisti, ki zdravnikovo pomoč prepozno poiščejo. Zbole; odrešujočo pot k zdravniku prelagajo od danes na jutri in od jutri na prihodnji dan. Bolezen raste; ne čaka tvoje odločitve. Včeraj je bilo prezgodaj za zdravnika, jutri bo prepozno; danes moraš iti. Ne tolaži se s krivim upanjem, da se bo bolezen sama od sebe poboljšala!

Če ti je drago življenje, ga s nepotrebnim čakanjem ne stavi na kocko. Lahko izgubiš igro in življenje. Izgubiti ne moreš ničesar, le pridobiti, če iščeš takoj pomoči. Tiste dinarje, za to gre, le priznaj, moraš dati iz roke; če greš k zdravniku prej ali slej. Kasno začeto zdravljenje dalje časa traja in je zato dosti dražje. Če se je pa bolezen le preveč razvila, na primer rak, in je vsako zdravljenje z današnjimi sredstvi odveč, ti vse premoženje tvoje in vsega sveta ne pomaga in ne more rešiti življenja. Uspeh, ki si ga dosegel z odlašanjem, ti je uničil življenje. Ne boj se zdravnika, on je tvoj najboljši prijatelj, morebiti kateri pod raskavo zunanjostjo, ali njegova najtoplejša želja je, gledati ljudi v cvetočem zdravju, polnem življenju, srečne in zadovoljne.

Priporočljivo je, da si izbereš, če ti je le mogoče, stalnega zdravnika, ki mu zaupaš. Z njim se večkrat posvetuj o svojem zdravju in zdravju

družine, če jo imaš, ali kadar si postaviš svoje lastno ognjišče. Zdravnik bo imel vpogled v tvoje zdravstvene razmere in bo vedno lahko posegel pravočasno in odrezal nit bolezni. Saj je v prvi vrsti dolžnost zdravnika, preprečevati in omejevati bolezni, v drugi vrsti žele jih zdraviti, ko se jih nismo mogli ubraniti.

Uredi svoje zdravstvene odnošaje tako in ne boš se kesal.

To in ono.

Telovadna in sportna poročila.

Priobčtuje Ivo Kermavner.

Olimpijski kongres v Pragi. Koncem meseca maja t. l. se je vršil v Pragi olimpijski kongres, na katerem se je razpravljalo o raznih zadevah, ki se tičejo bodočih olimpijad. Kongres je otvoril češkoslovaški minister za narodno zdravje in starosta češkoslovaške orlovske zveze, dr. Sramek. Ob tej priliki je odložil baron Coubertin mesto stalnega predsednika, katero je izvrševal skozi 30 let. Med drugim so tudi določili, da se prihodnja seja olimpijskega komiteja vrši l. 1926. v Lizboni, l. 1927. pa v Kairi. Olimpijske igre se vrše l. 1932. v Los Angeles. Za igre v l. 1936. se potegujejo Italija, Švica in Ogrska. Olimpijski program so omejili ter se bo na prihodnji olimpijadi tekmovalo v sledečih panogah: lahka atletika, telovadba, sablanje, rokoborba, plavalni sport, jahanje, moderni petoboj, kolesarstvo, nogomet, kokej, tenis, težka atletika in jadrnanje. Od vsakega naroda smejo tekmovali v vsaki panogi štirje tekmovalci.

Kako so se pripravljali italijanski telovadci za pariško olimpijado l. 1924. Kakor znano so si priborili Italijani prvo mesto v telovadni tekmi na svetovni olimpijadi, ki se je vršila preteklo leto v Parizu. Tako po njihovi pripravi, kakor po raznih ugodnostih, ki so jim bile dane, lahko vidimo, s kakšno skrbnostjo in resnostjo se pripravljajo ti ljudje za velike mednarodne tekme. Evo nekoliko poročila o njihovih pripravah.

Že meseca maja l. 1923 (torej 15 mesecev pred tekmo) so poverili vodstvo vrste Mariju Corrias, ki je obenem tudi sam odličen orodni telovadec. On je tudi sam izvajal obvezne vaje, katere so vzeli na film. Serije je prinesel milanski športni list, tako, da italijanski telovadci niso bili navezani samo na popis ozir. slike vaj, ampak so imeli že od začetka priliko videti pravilno izvajanje vaj v filmu. Istočasno se je vršila prva izbirna tekma, pri kateri so dali izbranim telovadcem vse tehnične pripomočke (slike etc.). Nato je tehnična komisija italijanske telovadne zveze odredila tri špeciijalne pripravljalne dobe, kandidatje pa so se porazdelili v štiri skupine po štirih središčih Gornje Italije in sicer: Milan, Brescija, Turin in Genova, kjer so skupno vežbali v prvih dveh pripravljalnih dobah.

1. pripravljalna doba: januar—marec. Natančno študiranje in vežbanje obveznih vaj, skoki čez konja na vzdolž ter plezanje po vrvi. Solidno življenje, nič alkohola, nič kajenja. Kopel po vsaki vaji ter masiranje in počitek.

2. pripravljalna doba: april—sredi junija. Po nekaj dnevih počitka pričetek z rednim vežbanjem. Dihalne vaje, tek na hitrost (radi pravilnega dihanja!), izboljševanje posameznih vaj (neprekinjena izvedba, eleganca), sestavljanje poljubnih vaj po zmožnosti telovadcev. Po nekoliko dneh izvajanje celih sestav. V tej dobi so stavili še strožje pogoje glede solidnega življenja; dobra hrana, dosti počitka.

3. pripravljalna doba: sredi junija—julij. Sestava vrste iz najboljših telovadcev. Ponavljanje vaj, kolikor mogoče po načrtu, kakor se izvedejo tekme v Parizu. Stalno je bil navzoč maser, med vežbanjem pa tudi zdravnik. Začetkom julija definitivna izbirna tekma, ki je sledila po nekaj dnevih odpočitka v hribih.

Drobtine in še kaj.

Zbira dr. Vinko Šarabon.

Fordovo brodogradništvo. Izdelovalec avtomobilov Ford si nabavi vse sestavne dele sam. Ima lastne rudnike, lastne gozde, lastne topilnice itd. Sedaj si je pa nabavil še lastno brodogradništvo, ki bo vozilo avtomobile, aeroplane v Evropo, Južno Ameriko, Azijo, Afriko in Avstralijo. Posadka na njegovih ladjah bo za 50 odstotkov bolje plačana, kakor pa plačujejo n. pr. »jeklena družba« ali »petrolejske družbe«.

Prošenje Fordu. Vsak dan dobi Ford okoli 3500 prošenj iz vseh delov sveta. Njegov zasebni tajnik ima že lepo zbirko znamk; če pride kakšna znamka dvakrat ali trikrat, jo prodajo in gre skupiček za dobrodelne namene. Ford sam prebere le redkokdaj kakšno pismo, vse opravi tajnik. Pisma, ki ne pridejo v poštev, pošljejo v papirnico, tam jih predelajo in obrnejo skupiček spet v dobrodelne namene.

Premoženje Fordove družbe. Fordova avtomobilna družba izkazuje za leto 1924 nad 100 milijonov čistega dobička. Akcija je vredna 6 milijonov dolarjev in cenijo vse premoženje družbe na milijardo dolarjev.

Rigoulot, o katerem smo zadnjič poročali, da se bo kosal z dvema Nemcema, je dvig-

nil medtem že 160-5 kg. To se pravi: brez postanka jih je dvignil obojerno naravnost na prsi in jih sunil odotod kvišku. Že 80 kg imamo dosti, 100 kg je že zelo veliko.

V Milanu je bilo zborovanje graditeljev cest in je dal očinski svet ob tej priliki tlakovati nekatere ceste na novo in sicer s stisnjenim asfaltom. Stroški so znašali osem milijonov lir.

Železnica na 3000 metrov visoko goro. Na meji med Avstrijo in Bavarsko je gora Zugspitz, skoraj 3000 m visoka. Sedaj so napravili dve železnici, ki gresta na vrh, iz vsake dežele eno. Železnica na gori Jungfrau v Švici gre pa 3460 m visoko.

Zidovsko vsučilišče so otvorili v Jeruzalemu. Učili bodo v angleškem in hebrejskem jeziku. Ta jezik je že skoraj popolnoma izumrl, sedaj se je spet oživil.

Znani sportnik dr. Reuter je stavil, da bo prevozil 2000 km na motornem kolesu, sedeč na zaščitnem okovu, pa ne v počasni, temveč hitri vožnji. Stavo je dobil. Kako je pa z živci, je drugo vprašanje.

Patron skavtov. Na dan sv. Jurija praznujejo skavti vseh narodnosti in vseh ver god svojega patrona. Zaščitnik vitezov srednjega veka je danes zaščitnik in vzor skavtov, ki jim je viteštvo navišja zapoved. Na milijone dečkov in mladeničev se je spomnilo ta dan ne mednarodnost svoje organizacije, na bratsko ljubezen vsega človeštva.

Wembley je okraj v Londonu. Lani je bila tam velikanska razstava, kjer so razstavile svoje proizvode vse dežele ogromne britanske države. V velebritanski državi prebiva četrtina vseh ljudi. Letos so to ogledalo četrtine človeštva spet odprli in pričakujejo, da bo prišlo gledat najmanj 20 milijonov obiskovalcev. Jugoslavija ima 12 milijonov prebivalcev, Italija 40.

Ameriški dijak Osborne je skočil z zaletom 2-058 m visoko. Če je bila komisija zraven, bodo priznali ta skok kot svetovni re-

kord. Dosedaj velja še zmeraj rekord, 2-014, ki ga je napravil Beeson, tudi Amerikanec, leta 1914. Sicer je Osborne skočil že 2-088, a mu skoka niso priznali, ker ni bilo komisije zraven. Ko jo je povabil, je pa imel smolo in se je dotaknil late, kar ne sme biti. Naš jugoslovanski rekord ni niti 1-80 m.

Nove knjige.

Poroča urednik.

Prejeli smo v oceno:

Kazan, voléji pes. Spisal James Oliver Curwood. Poslovenil P. V. B. Ljudske knjižnice 19. zvezek. Založila Jugoslov. knjigarna v Ljubljani. Cena broš. izv. Din 18, trdo vez. v platno Din 30. — Ta knjiga je živalski roman iz Kanade. Ni samo povest iz življenja volkov in lovcev v severnih pustinjah, temveč roman, ki se radi napetosti more kosati z vsakim modernim romanom. Knjigo priporočamo posameznikom in knjižnicam.

Domači vrt. Spisal M. Humek. Z mnogimi podobami. Str. 195. Založila Jugoslov. knjigarna v Ljubljani. — Prekrasna knjiga, ki obsega praktičen navod, kako naj domači vrt uredimo, obdelujemo in krasimo, bo dobrodošla vsem tistim številnim ljubiteljem vrtnarstva po kmetih in po mestih, ki so komaj čakali tovrstne knjižice. Take knjižice namreč Slovenci doslej nismo imeli. Naj bi to delo pripomoglo, da bi se vzbudilo vsepovsod veselje in širila trajna ljubezen do domačega vrtnarstva. Toplo priporočamo!

Perutninarstvo. Sestavil A. Slivnik. Založila Jugoslov. knjigarna v Ljubljani. Cena Din 44, v platno Din 56. Str. 174. — Pisatelj nam v knjigi v lahkoumljivi besedi opisuje, na kaj vse je treba gledati, da se perutninarstvo povzpne do večje dobičkanosti tudi po naših krajih. Knjigi se vidi, da je sestavljena z veliko marljivostjo po raznih virih in tudi po bogatih izkušnjah pisateljevih. Bodi toplo priporočena!

Društvena nabavna zadruga v Ljubljani

ima v zalogi sledeče knjige orlovske knjižnice:

Zvezek 9.: Tajnik (Odsekovno poslovanje)	Din 12.—
„ 11.: Fr. Zabret: Orlovstvo	„ 19.—
„ 12.: M. Jeglič: Naraščajske ure	„ 25.—
„ 13.: Br. Nardžič: Nagovori pri naraščaju	„ 20.—

Po znižani ceni:

5. katoliški shod v Ljubljani l 1923	Din 55.—
Dr. J. Ev. Krek: Izbrani spisi. Socializem	„ 72.—
Slike gosp. knezoškofa dr. Jegliča	„ 90.—
Sveto pismo novega zakona. Prvi del: Evangeliji in apostolska dela. V platno vezano z navadno obrezo	„ 43.—
V pegamoid vezano z zlato obrezo	„ 54.—
V polusnie vezano z zlato obrezo	„ 76.—

Mali oglasi.

Telovadci. Radi ugodnih cen pri novem nakupu je Društvena nabavna zadruga v Ljubljani (Ljudski dom) znižala ceno za majice in telovadne hlače, in sicer majice števil. 1 do 4 po Din 24, Din 27, Din 30 in Din 33; telovadne hlače (trikot) 90 cm dolge Din 90,

95 cm Din 95, 100 cm Din 105, 105 cm Din 113 in 100 cm Din 121.

Rdeči ruš za srajce Din 20, rdeče volneno blago za srajce Din 88. Plavalne hlače po Din 21, Din 23 in Din 25.

Nov kroj iz najfinejšega češkega blaga za srednjo postavo se proda za Din 500. Naslov pove uprava lista.

Za šalo in zares.

Uganke naših Orlov.

Urednik: Peter Butkovič-Domen, Zgonik, p. Prosek (Italija).

1. Spomenik.

(Nace Cuderman, Tupaliče.)

	a	1.
	a a a	2.
	a a a a a	3.
	a a a c c	4.
	c č č č d	5.
	d d d d d e e e e e e	6.
e e e e e e	f f g g g g i	7.
i i i i i i	j j j j j j k k k	8.
k l l l l l	m m n n n n n n	9.
n n n n o o o o o o o		10.
o o o p p		11.
p r r r r r		12.
r r r r r		13.
r r r r r s š t		14.
t t t v v v v v v z		15.

Črke so: 1. Soglasnik, 2. posoda, 3. sedež orlov, okrožja, 4. telovadno orodje, 5. odsek v triglavskem okrožju, 6. ime in priimek slov. pesnika, 7. orlovski praznik, 8., 9. šolski predmet, 10. odsek v triglavskem okrožju, 11. srenja v Krekovem okrožju, 12. božja lastnost, 13. nakit, 14. moško ime, 15. orlovska publikacija.

Prav sestavljene besede povedo v srednji vrsti od zgoraj navzdol in od leve proti desni za orlovstvo zelo zaslužnega moža.

2. Kvadrat.

(Miroljub, Kočevje.)

e e e e	
h j l n	
n o o o	Razvrsti črke tako, da dobiš
o v ž ž	enake besede od zgoraj navzdol in od leve na desno!

3. Številnica.

(Miroljub, Kočevje.)

1547 + 6347 + 4325 = smolika.

4. Posetnica.

(Visoški, Ljubljana.)

Dr. Janko Zavirnik

Kaj je ta doktor?

Rešitev ugank je poslati v zaprtem pismu do 1. avgusta na uredništvo „Mladosti“, Ljubljana, Ljudski dom. Izžreban rešilec vseh ugank dobi knjigo: Sv. pismo novega zakona.

Rešitev ugank v 6. številki:

1. **Paznica:** »Petje prinese veselje, žalost od nas odpodi.« — 2. **Demant:** »Mladost« — »Mladika«. — 3. **Posetnica:** Lastnik kavarnice. — 4. **Stara knjiga:** Knjiga človeku molče govori.

Vse uganke so prav rešili: Joško Kessler, Borovnica; Ksaver Korban, Maribor; Franc Modrinjak, Središče ob Dravi; Ferdo Magdič, St. Vid nad Ljubljano; Jože Makoter, Cezanjevec; Ožbe Lodrant, Prevalje; Lojze Ambrožič, Dobrova; Tone Korošak, Sv. Jurij ob Ščavnici; Ljudevit Domanjko, Zihlava in Stanko Jeglič, Ljubljana.

Izžreban je bil: Lojze Ambrožič, Dobrova pri Ljubljani.

Vsebinska 7. številka. Prosveti in omiki: A. Napret: Velik prijatelj mladine. — A. Boštela: Pogum. — Dr. I. Pregelj: Lilija mogota. VII. Pesem romarjev. — Izpiti iz poslovanja. — Dr. V. Šarabon: Gledanje v daljavo in gledanje brez oči. — † J. Okorn: Plevel. — Otokar J.: Sangvinični temperament. — F. Pengov: Pogovor s prijateljem Hohnjačem. — Škender: Slika z Bleda. — I. Sušnik: Pogled na zvezdnato nebo. — k. V.: Zlo zatri v kali! — To in ono: Telovadna in sportna poročila. — Drobtine in še kaj. — Nove knjige. — Oglasi. — Za šalo in zares.

Urednik: Jože Jagodic.

Pletilni stroji

Veliko kupcev obžaluje neprevidni nakup pletilnih strojev od nezanesljivih oseb ali tvrdk. Ako hočete imeti res zanesljiv in najmodernejši stroj, in če treba tudi pouk, se obrnite na samozastopstvo

Fran Kos v LJUBLJANI, Židovska ulica 5 ki nudi le prvovrstne pletilne stroje obče priznanih najboljših in najstarejših tovarn, z jamstvom za stroj in vsakršno popravilo po najnižjih tovarniških cenah.

Lične ilustracije in jasni klišeji

dajo reklamni šele pravo lice!

**Jugoslovanska tiskarna
Ljubljana, Kopitarjeva ulica 6**

Klišarna - Litografija - Kameno-
in offset-tisk - Rotacija - Stereotipija - Knjigo- in umetniški tisk

TEODOR KORN

Ljubljana, Poljanska cesta 8

se priporoča cenjenemu občinstvu
za izvrševanje vsakovrstnih

**kleparskih in vodovodnih instalacij-
skih del ter za pokrivanje streh.**

Vsa stavbna in kleparska dela v priznano solidni izvršitvi. Proračuni brezplačno in poštne prosto. Popravila točno in po najnižji ceni.

Podružnica v TRSTU, Via Miramare 65,
ki jo vodi poslovodja g. Franjo Jenko.

Naša domača Kolinska cikorija

je izborna in izdatna.

Zelo priporočamo!

Salda-konti, štrance,
blagajniške knjige,
= amerik. žurnale =
odjemalne knjižice

itd. — nudi p. n. trgovinam po izredno ugodnih cenah

knjigoveznica K. T. D.
v Ljubljani, Kopit. 6/II.

Stavbno podjetje IVAN OGRIN

LJUBLJANA, Gruberjevo nabrežje št. 8

(telefon 426)

se priporoča za vsa stavbna dela ter nudi po zelo nizkih cenah vseh vrst

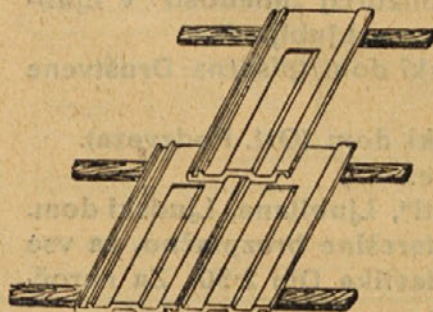
••••• opeko •••••

(strešno, zarezano in navadno opeko, bobrovec, žlebnike, opeko za tlak) in cementne cevi.

Lastna pekarna na Črnučah.

Zaloga tudi v Ljubljani.

Najcenejše strešno kritje!

Združene opekarne d. d.

v Ljubljani, Miklošičeva c. 13

(prej Vidic - Knez, tovarne na Viču in Brdu)

nudijo v poljubni množini, takoj dobavno, najboljše, preizkušene modele strešnikov z eno ali dvema zarezama, kakor tudi bobrovcev (biber) in

zidno opeko

Na željo se pošljeta takoj popis in ponudba.

Oral, naročaj vse društvene in odsekovne potrebščine pri lastni zadrugi! Ne podpiraj nasprotnikov! Zato kupuj le pri Društveni nabavni zadrugi! Svoji k svojim!

Pravo Schichtovo milo z znamko „Jelen“

je že 60 let znano kot najboljšo in najizdatnejšo od vseh vrst pralnega mila. —

Pravo samo z imenom „Schicht“ in znamko:

„Jelen“

Zahtevajte cenik!

Zahtevajte cenik!

Društvena nabavna zadruga

v Ljubljani (Ljudski dom)

ima v zalogi:

**vse potrebščine za kroj,
telovadne obleke, telov. čevlje,
poslovne tiskovine in
knjige za odseke.**

Tiskovine za ČEBELICO. Zaloga knjig „Orlovske knjižnice“. — Zaloga vseh potrebščin za šminkanje igralcev.

Sprejema vloge v **Centralno Čebelico** in jih obrestuje po 6%.

Kupujte pri lastnem podjetju!

MLADOST

glasilo Orlovske Podzveze v Ljubljani, izhaja 17. v mesecu. — Urejuje Jože Jagodic, Ljubljana. — List izdaja konzorcij „Mladosti“ v Ljubljani. — Tiska Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.

Upravništvo je v Ljubljani, Ljudski dom (pisarna Društvene nabavne zadruge).

Uredništvo je v Ljubljani, Ljudski dom (Orl. Podzveza).

Odgovorni urednik: Franc Zabret.

Naroča se: Upravništvo „Mladosti“, Ljubljana, Ljudski dom.

Naročnina: Za redne člane in starešine brezplačno, za vse druge Din 30.— letno; posamezna številka Din 2.50. Za naročnike izven Jugoslavije po dogovoru.